

Usnesením ze dne 10. listopadu 1933 povolil soud první stolice k vydobytí peněžité pohledávky exekuci na dlužníkovy svršky. Rekursní soud exekuční návrh zamítl. Důvody: Ve smyslu § 12 vyr. ř. nelze po zahájení vyrovnacího řízení na dlužníkových věcech nebo právech pro pohledávky, které nemají přednostního práva, nabytí soudcovského práva zástavního nebo uspokojovacího.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

Důvody:

Jest bezpodstatným; uvádí-li napadené usnesení v hlavě, že rekurs podala povinná strana, ač tak učinil vyrovnací správce ve vyrovnacím řízení povinné strany, an jest oprávněn k rekursu proti usnesení povolujícímu exekuci na movité věci dlužníka, jak vysloveno bylo v rozhodnutí čí. 3688 sb. n. s., jež ani novým vyrovnacím řádem nedoznalo změny. Rekurs vyrovnacího správce nebyl zbytečný, i když výkon zabavení ze dne 27. ledna 1934 byl sám o sobě podle § 12 vyr. ř. nicotný, neboť účastník nicotným úkonem dotčený má právo, by nicotný úkon byl odstraněn a shlazen. Rovněž není správný názor dovolací rekurentky, že § 12 vyr. ř. nebrání povolení exekuce, nýbrž jen nabytí soudcovského práva zástavního, jehož se pouhým povolením exekuce nenabývá (§ 256 ex. ř.); neboť soudcovská usnesení o povolení exekuce zavdávají podnět k zakročení výkonného orgánu vlastního soudu a v předání usnesení doručnému a exekučnímu oddělení jest podle § 160 jedn. ř. již příkaz a zmocnění ku provedení exekučního výkonu, jenž musí býti pravidelně proveden podle § 379 jedn. ř. bez prodlení. Má proto postižený účastník právo zameziti výkon, jenž podle § 12 vyr. ř. jest nepřípustný, a § 12 vyr. ř. jest vykládati v souvislosti s § 39 čí. 2 ex. ř., z něhož plyne, že nejen výkon, nýbrž i exekuce sama jest nepřípustná. Stačil ovšem návrh na zrušení exekuce podle § 39 čí. 2 ex. ř. Avšak má-li oprávněný více právních prostředků k dosažení cíle, má na výběr, kterého z nich chce použiti, a nelze mu vytýkati, použil-li tohoto a nikoliv onoho. Exekuční soud ovšem zrušil k rekursu vyrovnacího správce před rozhodnutím rekursního soudu exekuci podle § 39 čí. 2 ex. ř., tím se však nestal rekurs bezpředmětný, ano tím nebylo usnesení o povolení exekuce odstraněno, nýbrž exekuce na základě povolujícího usnesení zrušena, povolení exekuce bylo tedy předpokladem zrušení exekuce a mimo to vyhradilo usnesení zrušující exekuci rozhodnutí o útratách rekursnímu soudu.

Čís. 13499.

Pojišťovací smlouva.

Právní povaha spolupojištění (kolektivního pojištění).

Právní postavení t. zv. vedoucí pojišťovny.

(Rozh. ze dne 3. května 1934, Rv I 1783/32.)

Žalující pojišťovna R. spolu s pojišťovnou M. uzavřela s firmou Sch. kolektivní pojišťovací smlouvu proti škodě. Firma Sch. se zavázala

platití roční premie vždy dne 19. června předem, z kterýchžto premií připadlo na žalobkyni 60% a na pojišťovnu M. 40%. Žalovaný převzal dne 15. března 1928 pojištěné předměty a dopisem ze dne 21. července 1928 adresovaným jen pojišťovně M., vypověděl pojištění. Žalobě, již se pojišťovna R. domáhala na žalovaném zaplacení 60% premie splatné dne 19. června 1928, o b a n i ž š í s o u d y vyhověly, majíce za to, že dopis žalovaného ze dne 21. července 1928 pojišťovně M. neměl v zá-pětí výpověď pojišťovací smlouvy žalující pojišťovně R.

N e j v y š š í s o u d zrušil rozsudky obou nižších soudů a vrátil věc prvému soudu, by dále jednal a znovu rozhodl.

D ů v o d y:

Spolupojištěním se nazývá v oboru pojišťovacím pojištění téhož zá-jmu proti témuž nebezpečí na tutéž dobu u více než jedné pojišťovny tak, že vzniká tolik samostatných smluv, kolik jest pojištěven, při čemž může každá z pojištěven převzítí ručení společně s druhou pojišťovnou za celou pojistnou hodnotu, neb děleně tak, že každá ze zavázaných pojištěven ručí samostatně jen určitým dílem. V onom případě jde o jed-notný pojišťovací poměr, v tomto případě jde o tolik samostatných pojišťovacích poměrů, kolik jest pojištěven. V souzeném případě jde o tento případ, neboť v obou pojistkách čís. 2041187 a 2045221, jest vyznačeno, jakým dílem pojišťovna M. a pojišťovna R. ručí za po-jistnou hodnotu a jaká poměrná část pojistných premií té a oné pojišťovně přísluší. Jde tudíž o dvě samostatné na sobě nezávislé smlouvy a pojistné poměry. Jest další otázkou, zda smlouva s R. byla uzavřena mezi ní a původním pojistníkem, zda tudíž i tento právní poměr působí zevně proti pojistníku, či zda jde jen o vnitřní poměr mezi tak zvanou vedoucí pojišťovnou M. a přistoupivší pojišťovnou R., jenž nebyl v práv-ním vztahu k pojistníku. Podle obou pojistek uzavřel původně pojistník každou z oněch smluv i s M., i s R., třebaže jeho pojistný návrh zněl jen na pojišťovnu M. Neboť pojišťovna M. zaslala pojistníku ony dvě pojistky, odchylující se od obsahu návrhu v tom, že jsou označeny jako kolektivní, že práva a závazky byly na nich přesně rozděleny na každou z pojištěven, že jsou podepsány oběma pojišťovnami a že pojistka čís. 2041187 dokonce výslovně praví hned na začátku, že obě dvě poji-šťovny pojišťují navržený zájem navrhovatelův. Tím učinily obě poji-šťovny navrhovateli jinou nabídku (čl. 322 obchod. zák.). Přijal-li pů-vodní navrhovatel pojistky bez námitky a závazky z nich plnil, došlo podle §§ 861 a 863 obč. zák. k uzavření dvou samostatných pojišťova-cích smluv mezi původním navrhovatelem a oběma pojišťovnami a jde proto o dva samostatné, na sobě nezávislé právní poměry mezi pojist-níkem a každou z pojištěven a může proto každá z pojišťovacích smluv zakládající samostatný právní poměr sama o sobě obstáti. S hlediska hospodářského to není snad účelné, s právního hlediska jest to však pří-pustné, z čehož plyne, že lze jednu ze smluv zrušiti, ať výpovědí nebo souhlasem obou stran, a druhou ponechati v platnosti. Zbývá tudíž jen otázka, jaký právní význam má název »vedoucí pojišťovna«, zejména, zda a v jakém rozsahu jest tato pojišťovna zmocněna jednati a přijímati prohlášení s účinností pro druhou pojišťovnu. Zákon pojem »vedoucí«

nezná a jest proto tuto otázku řešiti buď podle obchodního zvyku (čl. 1 obchod. zák.) co do výkladu pojmu »vedoucí«, nebo podle jednotlivostí případu (nikoliv všeobecně), totiž, zda z jednání a úkonů, provedených za trvání pojistného poměru vedoucí pojišťovnou, jichž účinnost i pro druhou pojišťovnu byla pravidelně bezvýhradně uznávána podružnou pojišťovnou, lze souditi podle § 863 obč. zák., že vedoucí pojišťovna jest oprávněna s účinností pro podružnou pojišťovnu přijati i výpověď pojistné smlouvy podle § 65 (§ 167 čís. 24) zákona o pojišťovací smlouvě, zejména, zda ony úkony a jednání vedoucí pojišťovny nebo některé z nich byly takového právního významu pro podružnou pojišťovnu, že je lze pokládati za rovnocenné i přijetí výpovědi. I kdyby pojišťovna R. nebyla zmocnila vedoucí pojišťovnu ku přijetí výpovědi pojišťovací smlouvy, bylo by přijetí to vedoucí pojišťovnou účinným i pro R., pakli dřívější rovnocenné jiné úkony vedoucí pojišťovny byly uznávány účinnými i pro R., poněvadž třetí osoba jest chráněna důvěrou v zevnější okolnosti, byly-li přivedeny pojišťovnou R., tím, že účinnost jiných rovnocenných jednání, úkonů a opomenutí vedoucí pojišťovny uznávala. Tato zásada plyne nejen z § 367 poslední věty obč. zák., z ustanovení o omylu (§ 871 obč. zák. a násl.) a z ustanovení o veřejné a tajné plné moci (§ 1017 obč. zák.) a právní domněnce o plné moci § 837 obč. zák. a čl. 47 obchod. zák. a j., nýbrž i z § 914 obč. zák. a ze čl. 278 obchod. zák. o poctivosti v obchodním styku a o obchodní důvěře a víře. Jest proto provésti ony důkazy a zejména zjistiti, které úkony prováděla vedoucí pojišťovna s účinností pro pojišťovnu podružnou, a v souvislosti s provedenými již důkazy z toho odvoditi nutné závěry. Poněvadž se tak nestalo, bylo oba rozsudky nižších soudů zrušiti podle §§ 496 čís. 3, 513, 510 c. ř. s., při čemž se dodává, že nevádí, že v jiném sporu jiných stran, jak odpůrkyně dovolatele uvádí, bylo zjištěno, že oné obchodní zvyklosti není, ano jde o skutečnost, jež musí býti v každém sporu zjišťována samostatně. Dojdou-li nižší soudy k závěru, že styk pojistníka s vedoucí pojišťovnou byl takový, že lze z něho rozumově souditi, že vedoucí pojišťovna jednala tak, že to činilo zevní dojem, jakoby byla oprávněna ku přijetí výpovědi s účinností i pro žalující společnost, nelze výpovědní dopis z 21. července 1928 vykládati tak, že žalovaný vypovídá jen pojišťovací smlouvou uzavřenou s vedoucí společností, ano s hospodářského hlediska žalovaného nelze seznati rozumové důvody proč by vypovídal jen 60% smlouvy, a nikoliv celou, an nabyt držbu celé pojištěné nemovitosti.

Čís. 13500.

Pojišťovací smlouva.

Vedla-li při spolupojištění vedoucí pojišťovna veškerou korespondenci s pojistníkem, přijímala veškerá jeho prohlášení, ba i nabídky na změny pojišťovací smlouvy s účinností pro podružné pojišťovny a vyřízení sama pojistníku sdělovala, jest považovati vedoucí pojišťovnu za zmocněnu přijímati i výpověď pojišťovací smlouvy s účinností pro podružné pojišťovny.

(Rozh. ze dne 3. května 1934, Rv I 2068/32.)